

Индекс на перцепција на корупција(ИПК)2017: Најчесто поставувани прашања

Што преставува Индексот на перцепција на корупција (ИПК)?

ИПК ги рангира и бодира земјите/териториите врз основа на проценетата корупција во јавниот сектор на државата, од страна на експерти и бизнис секторот. Тоа претставува композитивен индекс, комбинација на анализи и проценки на корупција, собрани од повеќе реномирани институции. ИПК претставува најраспространет индикатор кој се користи за мерење на корупција ширум светот.

Кои извори на податоци се употребуваат за ИПК?

ИПК од 2017 се базира на 13 извори на податоци од 12 независни институции специјализирани во областа на управување и анализа на бизнис климата. Изворите на информации користени за ИПК од 2017 се базирани на податоци објавени во претходните две години. ИПК вклучува извори коишто обезбедуваат резултати за одредени земји/територии, и коишто ги детерминираат експертските перцепции во однос на корупцијата во јавниот сектор. Транспаренси Интернешнл детално ја прегледува методологијата за секој вид на извор на податоци за да се осигура дека податоците се во согласност со квалитативните стандарди на Транспаренси Интернешнл. За целосна листа на изворите на податоци, типот на испитаници, и конкретните прашања користени во анкетањето, видете го документот во којшто се состои описот на ИПК изворите.

Зошто е потребен ИПК ако веќе постојат други извори на детектирање на корупција во јавниот сектор?

Постојат четири својства коишто го квалификуваат ИПК како валиден индикатор на управување:

1. ИПК покрива повеќе држави отколку што се покриваат од било кој друг индивидуален извор.
2. ИПК е поверодостоен извор, отколку било кој друг поединечен извор поради тоа што компензира за евентуални грешки меѓу изворите, со земање на просек од најмалку три различни извори, и најмногу до 13.
3. Скалата од 0 до 100 на ИПК, може да разликува помеѓу перцепирани степени на корупција со повеќе јасност отколку извори коишто, на пример, имаат скала од 1 до 7, или од 1 до 10, каде што секоја држава е назначена со целосен број.
4. Со тоа што основните извори на ИПК оценуваат различни димензии, и манифестации на корупција во јавниот сектор, ИПК успева да ги усогласи различните аспекти на корупција во еден индикатор.

Зошто ИПК се базира само на перцепции?

Корупцијата генерално се состои од нелегални активности, кои се намерно скриени и само се обелоденуваат преку скандали, истраги или обвиненија. Иако

академски истражувачи, граѓанскиот сектор, и владиниот сектор имаат направено напредок во однос на објективното детектирање на корупција во одредени сектори, сепак сè уште не постои значаен индикатор во однос на мерењето на објективни национални степени на корупција. Изворите и анкетите коишто се состојат во ИПК, и коишто се користат за добивање на одговори од страна на испитаниците, се базирани на посебно дизајнирани, и калибрирани прашалници. (За листа на сите извори и прашања кои се поставуваат, видете тука.) ИПК содржи ставови на релевантни заинтересирани страни, кои во принцип се поврзани со објективни индикатори или показатели, како што се искуства на граѓани со поткуп, како што се посочени од страна на [Глобалниот Барометар на Корупција \(Global Corruption Barometer\)](#).

Кои земји/територии се вклучени во Индексот 2017 година и зошто?

Земји или територии за да бидат вклучени во рангирањето, треба да бидат вклучени во најмалку три извори на податоци на ИПК. Ако земјата не е преставена во рангирањето, тоа е поради недоволните информации за анализа, а никако како индикација дека корупција не постои во земјата. Оваа година 180 земји и територии се вклучени во индексот, вклучително четири повеќе отколку во 2016. Споредено со Индексот во 2016 година, Екваторијална Гвинеја, Сејшели, Свазиленд, и Ванату се вклучени.

Која е разликата помеѓу рангирањето на земја/територија и нејзината оценка?

Оценката на една земја/територија ја покажува перцепцијата на нејзиното ниво на корупција во јавниот сектор на скала од 0-100, каде 0 значи дека земјата се перцепира како високо коруптивна и 100 дека земјата се перцепира како многу чиста. Рангирањето на земјата ја покажува нејзината позиција во однос на останатите земји/територии вклучени во индексот. Редниот број може да се промени само ако се промени бројот на вклучените земји во индексот.

Кои манифестации на корупција се детектирани од страна на ИПК?

Изворите на податоци од ИПК ги детектираат следните аспекти на корупција, базирани врз основа на конкретната формулација на прашањето што се користи за собирање на податоците:

- Мито
- Пренасочување на јавните средства
- Преваленцата на службеници кои користат јавна функција за приватна корист без да се соочат со последиците од таквата постапка
- Способноста на владите да ја содржат корупцијата и да спроведат ефективни механизми на интегритет во јавниот сектор
- Бирократизацијата, и прекумерниот бирократски товар којшто може да ги зголеми можностите за корупција
- Меритократско наспроти непотизично назначување во државната служба
- Ефективно кривично гонење на корумпираните службеници
- Соодветни закони за финансиско објавување и спречување на конфликт на интереси кај јавните службеници
- Правна заштита за известувачи, новинари, истражувачи кога пријавуваат случаи на мито и корупција
- Заробување на државата од страна на ограничени интереси
- Пристап до информации за работи од јавен карактер за граѓанскиот сектор

За целосна листа на прашањата користени од страна на ИПК изворите на податоци, видете го нашиот документ видете го документот во којшто се состои описот на ИПК изворите.

Кои манифестации на корупција не се опфатени од страна ИПК?

Изворите на податоци на ИПК не ги вклучуваат следните аспекти на корупција:

- Граѓански перцепции или искуства со корупција
- Даночна измама
- Недозволени финансиски текови
- Овозможувачи на корупција (адвокати, сметководители, финансиски советници итн)
- Перење на пари
- Корупција во приватниот сектор
- Неформални економии и пазари

Дали земјата/територијата со најниска оценка е најкорумпираната држава во светот?

Не. ИПК е индикатор на перцепција на корупцијата на јавниот сектор т.е. административната и политичката корупција. Тоа не преставува оценка на сите нивоа на корупција на сите нации и општества, или пак на нивните политики или активностите на нивниот приватен сектор. Граѓаните на овие земји/територии кои се оценети со најниска оценка односно се на дното на ИПК многу често покажуваат ист интерес и осуда на корупцијата како јавноста во земјите каде перформансите се силни.

Понатаму, земјата/територијата со најниска оценка е онаа во која корупцијата на јавниот сектор се смета за најголема од оние вклучени во листата. ИПК не дава информации за земји/територии кои не се вклучени во индексот.

Дали може оценката за земјата во 2017 за Индексот на перцепција на корупција да се споредува со претходната година?

Да. Како дел од ажурираната методологија користена за да се пресмета ИПК во 2012 ние формиравме нова скала од 0-100. Секоја оценка за земјата дадена од основните извори на податоци се преквалификува со помош на глобалната средна и стандардна девијација од ИПК од 2012 како година на референца. Користејќи ја оваа скала ние можеме да ги споредуваме ИПК резултатите на една со друга година. Поради промената на методологијата од минатата година, ИПК резултатите пред 2012 не се споредуваат низ годините. Дополнително, поради имплементирање на нов извор на податоци во 2016, и направените промени во претходните начини на пресметување на ИПК резултатите, основните резултати не се споредливи со претходните години. За подетален опис во промената на методологијата во 2012, ве молиме погледнете го [Индексот на Перцепција на Корупција-Ажурираната Методологија за 2012](#).

Каде можам да ја најдам целосната табела на резултати во временски формат?

Можете да ја најдете на нашата веб-страница.

Сакам да ги репродуцирам ИПК резултатите за моја публикација – дали е потребно да прашам за дозвола?

Не. Освен ако не е поинаку наведено, содржината на Транспаренси Интернешнл е опфатена со лиценцата Creative Commons Attribution-NoDerivs 4.0. Ова значи дека можете да ја користите нашата содржина без да нè контактирате, се додека е во согласност со условите од нашата лиценца. Вие се усогласувате со условите од лиценцата доколку сте компатибилни и поврзани со нашата содржина на следниот начин:

НАСЛОВ НА СОДРЖИНАТА (ГОДИНА) од Транспаренси Интернешнл е лиценциран под CC-BY-ND 4.0

Ве молиме проследете го линкот до содржината на ТИ под горе наведениот НАСЛОВ НА СОДРЖИНАТА (ГОДИНА).

Атрибутот “NoDervis” значи дека не е дозволена модификација или промена на содржината под споменатата лиценца.

Дали можам да ги споредувам резултатите од пред 2012 година?

Не, поради промена во нашата методологија во 2012, резултатите коишто и претходат на таа година не можат да се споредуваат. Само ИПК резултатите од 2012 година натаму можат да се споредуваат.

Дали може да се споредуваат држави доколку истите се рангирани според различни извори?

Да. Преку нашиот процес на “рескалација” или промена, сите наши извори на податоци се приближуваат кон глобалното средно и стандардно отстапување со основното ниво од 2012 година, за да овозможат временска компарација. За поопфатно објаснување на процесот на “рескалација” или промена, видете ја нашата белешка за техничка методологија.

Мојата земја го промени ИПК резултатот за еден или два поени? Дали тоа значи дека корупцијата се зголемила/намалила?

ИПК е композитен индикатор, со најмалку три извори користени по држава за пресметување на ИПК резултатот. За некои земји изворите даваат слични оценки, додека за други земји изворите даваат поширок спектар на рејтинзи. Земјите кои имаат понизок рејтинг од страна на изворите имат пониска стандардна грешка, додека земјите со поголем извор на податоци имаат повисока стандардна грешка. Статистички значајните промени се назначени во нашата ексел табела на резултати. Видете го табот назначен “значајни промени”.

Дали ИПК ја прикажува реалната слика на корупција во земјата?

Не. ИПК е ограничен во обем, и го опфаќа опсегот на перцепции во однос на корупција во јавниот сектор од страна на бизнис секторот, и експертите од земјата. Надополнувајќи го ова гледиште и земајќи ги во предвид различните аспекти на корупција, Транспаренси Интернешнл опфаќа опсег на квалитативни и квантитативни истражувања во однос на корупцијата, на глобално ниво на Секретаријатот, и на национално ниво преку мрежата на Транспаренси Интернешнл која опфаќа повеќе од 100 земји во светот.

Во надополнување на ИПК, останати глобални истражувачки материјали на Транспаренси Интернешнл се:

- Глобалниот Барометар на Корупција (Global Corruption Barometer – GCB): Мерење на перцепциите и искуствата на луѓето во врска со корупцијата, Глобалниот Барометар на Корупција претставува анкета спроведена на повеќе луѓе во светот. Најновото глобално издание на Глобалниот Барометар на Корупција е достапно [овде](#).
- Глобалниот Извештај за Корупција (Global Corruption Report – GCR): Темелно истражување на одредена тема или сектор, Глобалниот Извештај за Корупција е тематски извештај којшто се базира на различни

експертски истражувања и анализи, како и студии на случаи. Случаи на Глобалниот Извештај на Корупцијата коишто се од областа на судството па сè до образованието, се достапни [овде](#).

- Оценувањата на Националниот Систем на Интегритет (National Integrity System – NIS): опфаќаат студии во земјата и обезбедуваат обемно квалитативно оценување на силните и слабите страни на клучните институции коишто овозможуваат добро владеење и спречуваат корупција во државата. За повеќе информации во однос на извештаите на Националниот Систем на Интегритет, проверете на следната [веб-страница](#).
- Транспарентност во Корпоративното Известување (Transparency in Corporate Reporting – TRAC): Овие случаи го анализираат обемот на транспарентност во известувањето во опсег на анти-коруптивни мерки од страна на најголемите компании во светот. За понатамошни информации, проверете на следната [веб-страница](#).